

जय इन्द्रायणी सहकारी संस्था लि. तारकेश्वर नगरपालिका

सदस्यता कार्यविधि - २०८२

१. **प्रस्तावना** : यस संस्थाको शेयर खरिद बिक्री, शेयर हस्तान्तरण, नामसारी, फिर्ता लगायत शेयरसंग सम्बन्धीत सम्पूर्ण क्रियाकलापलाई व्यवस्थित गर्दै कार्यक्षेत्र भित्र वसोबास गर्ने सबै वर्गका व्यक्तिहरूलाई समेटी सहकारीबाट दिइने सेवा सबैमाभ पुर्‍याउने हेतुले यो कार्यविधि तयार गरीएको छ ।
२. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** :- यो कार्यविधिको नाम “सदस्यता कार्यविधि -२०८२” रहनेछ । यो कार्यविधि साधारण सभाबाट पारित गरीएको मितिदेखि लागु हुनेछ ।
३. **परिभाषा** :- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस “सदस्यता कार्यविधि -२०८२” मा
क. “ऐन” भन्नाले सहकारी ऐन, २०७४ सम्भन्नु पर्दछ, यो शब्दले प्रदेश सहकारी र स्थानीय तहको सहकारी ऐन लाई समेत जनाउनेछ ।
ख. “नियमावली” भन्नाले सहकारी नियमावली, २०७५ सम्भन्नु पर्दछ, यो शब्दले प्रदेश सहकारी र स्थानीय तहको सहकारी नियमावलीलाई समेत जनाउनेछ ।
ग. “रजिष्ट्रार” भन्नाले सहकारी विभागका रजिष्ट्रार वा निजबाट अधिकार प्राप्त अधिकारीलाई सम्भन्नु पर्दछ, सो शब्दले नियमनकारी निकायको सहकारी हेर्ने प्रमुखलाई समेत जनाउनेछ ।
घ. “विनियम” भन्नाले जय इन्द्रायणी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडको विनियम २०७९ लाई जनाउनेछ ।
ङ. “सहकारी संस्था” भन्नाले जय इन्द्रायणी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.लाई जनाउँनेछ ।
च. “संचालक” भन्नाले विनियमको दफा ३९ बमोजिम गठन भएको सहकारी संस्था लि.को संचालक समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूलाई जनाउँछ ।
छ. “लेखा समिति” भन्नाले जय इन्द्रायणी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को विनियम बमोजिम गठन भएको लेखासमिति जनाउने छ ।
ज. उपसमिति भन्नाले जय इन्द्रायणी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को विनियम बमोजिम संचालक समितिबाट निश्चित कार्य संचालन गर्न गठन भएको उपसमिति जनाउने छ ।
झ. “सदस्य” भन्नाले जय इन्द्रायणी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को विनियम बमोजिम रकम जम्मा गरी भएको व्यक्ति, शेयर सदस्यलाई जनाउँछ ।
ञ. “कार्यविधि” भन्नाले जय इन्द्रायणी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.ले जारी गरेको कार्यविधिलाई जनाउनेछ ।
ट. “बचत” भन्नाले सदस्यहरूले जय इन्द्रायणी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.मा जम्मा गरेको बचत रकम जनाउनेछ ।
ठ. “आवधिक बचत” भन्नाले निश्चित अवधी किटान भएको बचत रकम जनाउनेछ ।
ड. “ शेयर ” भन्नाले सहकारी ऐन बमोजिम संस्थाले जारी गरेको पूँजीको अंशलाई जनाउनेछ ।
४. **सदस्यताका किसिम** :-
क) **व्यक्तिगत सदस्य** :-दफा ५ बमोजिम योग्यता पुगेको व्यक्ती संस्थाको व्यक्तिगत सदस्य बन्न सक्नेछ ।
(१) संस्थाको नियमानुसार न्युनतम १ तोकीए बमोजिम शेयर खरिद गरेको एवं आफुले पुरा गर्नु पर्ने न्यूनतम अन्य नियम पुरा गरेको व्यक्ति ।
(२) संस्थाको वार्षिक साधारण सभाको निर्णय प्रकृत्यामा सहभागी हुने अधिकार पाएको व्यक्ति ।
(३) संस्थाको संचालक समिति तथा उपसमितिलाई निर्वाचित हुने वा निर्वाचनमा मत दिने अधिकार पाएको व्यक्ति ।
(४) संस्थामा बचत गर्ने तथा ऋण प्राप्त गर्ने र संस्था द्वारा संचालित वस्तु तथा सेवा, सुविधा प्राप्त गरेको व्यक्ति ।

ख) संस्थागत सदस्य :- नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका निकायहरू, स्थानिय तहहरू, कार्यक्षेत्र भित्रका सहकारी विद्यालय, सामुदायिक विद्यालय, गुठी, स्थानिय क्लब, स्थानिय तहमा गठन गएका गैरनाफामूलक संस्था, उत्पादन र सेवामूलक सङ्घ संस्था तथा उपभोक्ता समूहहरू संस्थाको संस्थागत सदस्य हुन सक्नेछन्।

- (१) संस्थाको नियमानुसार न्युनतम १० कित्ता शेयर खरिद गरेको हुनुपर्ने ।
- (२) संस्थाको वार्षिक साधारण सभामा प्रतीनिधी मार्फत सहभागी हुने अधिकार पाउने ।
- (३) संस्थामा वचत गर्ने र संस्था द्वारा संचालित वस्तु तथा सेवा, सुविधा प्राप्त गर्ने ।
- (४) संस्थाको संचालक समिति तथा लेखा समितिमा निर्वाचीत हुने र मताधिकार गर्ने अधिकार नभएको ।
- (५) ऋण लिने सुविधा प्राप्त नभएको ।

५. सदस्यताको लागि योग्यता :-

- क) व्याक्तिगत सदस्यताको लागि १६ वर्ष उमेर पुगेको नेपाली नागरिक हुनुपर्नेछ ।
- ख) संस्थाको कार्यक्षेत्र भित्र बसोबास गर्नुका साथै सेवा तथा सुविधा उपयोग गर्ने र संस्थालाई सहयोग प्रदान गर्ने व्यक्ति हुनुपर्दछ ।
- ग) संस्थाको विनियम तथा कार्यविधि पालना गर्न मञ्जुर गर्ने व्यक्ति हुनुपर्नेछ ।
- घ) नेपालको प्रचलित ऐनकानुनले अयोग्य नठहरिएको व्यक्ति हुनुपर्नेछ ।
- ङ) संस्थाको शेयर खरिद गरेको हुनुपर्नेछ ।
- च) संस्थागत सदस्यताको लागि सम्बन्धीत निकायमा दर्ता भएको हुनुपर्ने छ ।

६. शेयर सदस्यताको लागि दरखास्त :-

- १) शेयर सदस्य बन्न चाहने व्यक्ति तथा संस्थाले सदस्यताको लागि संस्थाले तयार गरेको अनुसूची-१ बमोजिमको सदस्यता दरखास्त फाराम भरी तोकिएका आवश्यक कागजात संलग्न गरी कार्यालयमा पेश गर्नुपर्ने छ ।
- २) त्यस्तो दरखास्त उपर कर्मचारीले सदस्यताको लागि योग्यता पुगेको छ वा छैन हेरी अधिकृतबाट स्विकृत गराई सदस्यता प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

७. आवश्यक कागजातहरू :- सदस्यता आवेदन फारामका साथमा देहायमा उल्लेख गरिएका कागजातहरू समेत अनिवार्य पेश गर्नुपर्नेछ ।

- क) नागरिकताको प्रतिलिपी - १ प्रति
- ख) पासपोर्ट साईजको फोटो - ४ प्रति
- ग) हकवालाको जन्मदर्ता वा नागरीकताको प्रतिलिपि सहित पासपोर्ट साईजको फोटो - २ प्रति
- घ) कार्यक्षेत्र भित्र बसोबासको प्रमाण
- ङ) कार्यक्षेत्र भित्रको स्थानीय तहको एकै प्रकृतीको अन्य सहकारीको सदस्य नरहेको स्व:घोषणा
- च) संस्थागत सदस्यताको हकमा तपशिलका विवरण आवश्यक पर्नेछ ।
 - संस्था दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
 - संचालक/व्यवस्थापन समितिको निर्णय
 - स्थायी लेखा नं. को प्रतिलिपि
 - कर चुक्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि

८. सदस्यता शुल्क :- संस्थामा सदस्यताको लागि देहाय बमोजिमको रकम बुझाउनुपर्नेछ :

१. न्युनतम १० कित्ता शेयरको रकम रु १०००
 २. प्रवेश शुल्क रु १०० (फिर्ता नहुने)
- संचालक समितिको निर्णय अनुसार संस्थाले विशेष कार्यक्रममा प्रवेश शुल्क छुट गरि सदस्यता प्रदान गर्न सक्नेछ ।

९. सदस्यताको स्वीकृति :

१. सदस्यताका लागि आवेदन दिने आवेदकहरूको विवरण तथा सिफारिसको अध्ययन गरी कार्यालय प्रमुख वा अधिकृत स्तरबाट सदस्यताको स्वीकृति प्रदान गर्नुपर्ने छ ।
२. दरखास्त दिने सबै व्यक्ति वा संस्थाको सदस्यता स्वीकृत गर्न कार्यालय प्रमुख बाध्य हुने छैन ।
३. सदस्यता स्वीकृत गर्दा निवेदकको आचरण, इमान्दारिता र संस्थाप्रतिको दृष्टिकोण आदिको मूल्याङ्कनका आधारमा गरिने छ ।
४. स्वीकृत सदस्यताको अनुमोदन सञ्चालक समितिले गर्ने छ ।

१०. सदस्यताको अनुमोदन :

१. सदस्यताका लागि आवेदन दिने आवेदकहरूको विवरण तथा सिफारिसको अध्ययन गरी सदस्यताका लागी प्राप्त निवेदनहरूलाई कार्यालय प्रमुखले आफ्नो राय सहित संचालक समितिको बैठकमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
२. सदस्यता संचालक समितिको बैठकबाट अनुमोदन गराउनुपर्नेछ ।
३. सदस्यता अनुमोदन गर्ने वा नगर्ने अन्तिम अधिकार संचालक समितिमा रहनेछ ।
४. संचालक समितिले अनुमोदन नगरेको सदस्यता स्वतः रद्द हुनेछ ।
५. संचालक समितिले सदस्यता अनुमोदन नगरेका आवेदकलाई सो को कारण खोली जानकारी गराउनुपर्ने छ ।
६. सदस्यता अनुमोदन नभएका आवेदकको सेयर र बचतको रकम भुक्तानी दिनुपर्नेछ ।
७. संचालक समितिबाट अनुमोदन भएका सदस्यहरूको विवरण सहितको अभिलेख कार्यकारी प्रमुखबाट प्रमाणीत गरी राख्नुपर्ने छ ।
८. अनुमोदन भएका सदस्यहरूलाई अनुसूची २ बमोजिमको शेयर प्रमाणपत्र प्रदान गरिने छ ।
९. अनुमोदन भएका सदस्यहरूको विवरण कम्प्युटर सफ्टवेयरमा समेत अध्यावधिक गर्नुपर्ने छ ।

११. शेयर खरिद गर्नुपर्ने :-

१. सदस्यताको लागि संस्थाबाट जारी गरिएको न्यूनतम रु. १००/- बराबरको १० कित्ता शेयर अनिवार्य खरिद गर्नुपर्नेछ र समय समयमा संस्थाको नियम बमोजिम शेयर थप गर्दै जानुपर्ने छ ।
२. संस्थामा कार्यरत कर्मचारीहरू अनिवार्य रूपमा संस्थाको शेयर सदस्य बन्नुपर्नेछ ।
३. सबै सदस्यलाई अधिकतम २५० कित्ता सम्म शेयर पुर्‍याउन प्रोत्साहन गरिनेछ ।
४. संचालक समितिले निर्देशिका जारी गरी विशेष योजनामार्फत शेयर वृद्धिका लागी स्किम प्रदान गर्न सक्नेछ ।

१२. बचत तथा ऋण सम्बन्धी :-

१. संस्थाको बचत निति अनुसार सदस्यहरूलेनियमित तथा मासिक रूपमा न्यूनतम बचत रु ५००/- अनिवार्य बचत जम्मा गर्नुपर्नेछ ।
२. सदस्यलेसंस्था द्वारा संचालित अन्य प्रकारका बचतमा इच्छा अनुसार सहभागी हुने पाउनेछन् ।
३. सदस्यले संस्था द्वारा संचालित विभिन्न प्रकारका ऋण सुविधा पाउन सक्नेछन् ।
४. बचत तथा ऋण सम्बन्धी सम्पूर्ण व्यवस्था सम्बन्धीत कार्यविधि अनुसार हुनेछ ।

१३. सदस्यहरूको दर्ता किताव र प्रतिवेदन :-

- क) सदस्यता को निवेदन स्वीकृत भए पछि नयाँ सदस्यको नाम सदस्यता दर्ता कितावमा दर्ता गरिनेछ ।
- ख) व्यवस्थापकले नियमित संचालक समितिको बैठकमा पेश गर्न एउटा लिखित प्रतिवेदन तयार गरी नयाँ सदस्यता दर्ता भएको बारे निम्न व्यहोरा पेश गर्नुपर्नेछ :
 - (१) प्रतिवेदन अवधिभरमा स्वीकृत भै थपिएका सदस्य संख्या ।
 - (२) नाम, ठेगाना, सदस्यता नम्बर र लिएको शेयर कित्ता सहितको विवरण ।

१४. सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार :-

१. साधारण सभा तथा संस्थाद्वारा आयोजित अन्य कार्यक्रमहरूमा सकृयताका साथ भाग लिने ,

२. जतिसुकै शेयर खरिद गरे तापनि एक व्यक्ति एक मतको आधारमा मात्र आफ्नो मताधिकारको प्रयोग गर्न पाउने,
३. साधारण सभा वा समितिबाट निर्वाचित वा मनोनित भई समिति तथा उपसमितिको कार्यमा भाग लिने
४. संस्थामा नियमित बचत गर्ने तथा सोमा ब्याज प्राप्त गर्ने ,
५. संस्थाको ऋण कार्यविधि मा तोकिए बमोजिमको ऋण प्राप्त गर्ने र सोको साँवा तथा ब्याज तोकीएको समयमा संस्थामा भुक्तानी गर्दै जाने ।
६. संस्थाबाट प्रदान गरिने अन्य वित्तिय तथा गैर वित्तिय सेवाहरु संस्थाको विनियम अनुसार प्राप्त गर्ने ।
७. सदस्यहरु एवं संस्थाको हित र विकास कार्यमा सहभागी हुने र संस्थाको पक्षमा वकालत र पैरवी गर्ने,
८. सदस्यता बृद्धि लगायत संस्थाका अन्य लक्ष्य प्राप्तीमा सहयोग पुऱ्याउने ।

१५. सदस्यको आचारसंहिता :संस्थाका सदस्यहरुले देहायका आचार संहिताको पालना गर्नुपर्ने छ :

१. संस्थामा आत्मविश्वासका साथ कारोबार गर्नुपर्दछ,
२. संस्थाका कार्यविधिहरुलाई दृढतापूर्वक पालना गर्नुपर्दछ,
३. स्वावलम्बी र आत्मनिर्भर बन्नुपर्दछ,
४. आर्थिक क्रियाकलापमा अन्य सदस्यहरुलाई सहयोग गर्नुपर्दछ,
५. पुँजीको सही सदुपयोग गर्नुपर्दछ,
६. कारोबारमा भाखा नघाउनु हुदैन,
७. संस्थाको हितविपरीत हुने कुनै किसिमको कार्य तथा प्रचारप्रसार गर्नु हुदैन,
८. सहकारी भावनाको विकास गरी मितव्ययी र पारदर्शी बन्नुपर्दछ,
९. संस्थालाई सदैव रचनात्मक तथा सिर्जनात्मक सहयोग गर्नुपर्दछ,
१०. संस्थाले माग गरेका विवरणहरु प्रस्ट रूपमा पेस गर्नुपर्दछ,
११. संस्थाले आयोजना गर्ने सामाजिक क्रियाकलापहरुमा पूर्ण रूपमा सहभागी बन्नुपर्दछ,
१२. संस्थाले आयोजना गरेको कार्यक्रमहरुमा सक्रियतापूर्वक भाग लिनु पर्दछ,
१३. संस्थाको सञ्चालक एवम् कर्मचारीहरुबाट भएका कमि-कमजोरीहरुलाई समाजमा प्रचार प्रसार नगरी संस्थामा जानकारी दिनुपर्दछ,
१४. मादक पदार्थ तथा कुलतलाई हतोत्साहित गर्नुपर्दछ,
१५. नियमित बचत समयमा जम्मा गर्नु पर्दछ ।
१६. संस्थाको व्यवसायीक कार्यमा सहभागीता जनाउनु पर्ने छ ।

१६. शेयर प्रमाणपत्र र परिचय पत्र सम्बन्धी व्यवस्था :-

१. संचालक समितिबाट सदस्यता अनुमोदन भई सकेपछि न्युनतम १० कित्ता शेयर खरिद गर्ने सदस्यलाई विनियम २०७९ बमोजिमको शेयर प्रमाणपत्र प्रदान गर्नु पर्ने छ ।
२. संस्थाले सम्पुर्ण सदस्यहरुलाई अनुसुची १ बमोजिमको परिचयपत्र प्रदान गर्नुपर्ने छ ।

१७. सदस्य फाईल व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था :-

१. प्रत्येक सदस्यको व्यक्तिगत फाईल निर्माण गरिने छ ।
२. सदस्यको व्याक्तिगत फाईलमा सदस्यको फोटो, आवेदन फाराम, नागरीकताको प्रतिलिपी, पारीवारीक विवरण, सदस्य पहिचान विवरण, बचत खाता खोलेका फारामहरु, हस्ताक्षर नमुना कार्ड लगायत अन्य आवश्यक विवरणहरु संलग्न गर्नुपर्ने छ ।
३. संस्थागत सदस्य भएमा संस्थाको छाप, संस्था दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी वा संस्थाको आधिकारीकता प्रमाणीत गर्ने कागजात, संस्था परिचय विवरण, आवेदन फाराम, संस्थाको संचालक समितिको शेयर खरिद गर्ने निर्णयको प्रतिलिपी, खाता खोलेका फारामहरु, हस्ताक्षर नमुना कार्ड लगायत अन्य आवश्यक विवरणहरु संलग्न गर्नुपर्ने छ ।

४. सदस्यले पेश गरेका निवेदनहरु, समय समयमा भरीएका सदस्य पहिचान बिबरण, हस्ताक्षर नमुना कार्डहरु समेत सम्बन्धीत सदस्यको फाइलमा राख्नु पर्ने छ ।
५. सदस्यता पहिचान बिबरण कम्तीमा प्रत्येक तिन वर्षमा अध्यावधिक गरिने ।
६. सदस्यका बिबरणहरु सफ्टवेयरमा समेत अद्यावधिक गर्नु पर्ने छ ।

१८. लाभांस बितरण :

१. संस्थाका सेयर सदस्यहरुलाई प्रत्येक वर्षको असार मसान्तमा निजको नाममा कायम रहेको चुक्ता सेयर पुँजीमा दैनिक मौज्दातका आधारमा गणना गरी साधारण सभाले तोके बमोजिमको दरमा लाभांस प्रदान गरिने छ ।
२. साधारणसभा सम्पन्न भएको १ महिना भित्रमा सदस्यको बचत खातामा लाभांस रकम जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

१९. सदस्यता हस्तान्तरण :

१. सदस्यता हस्तान्तरण का लागी सदस्य स्वयं संस्थामा उपस्थित भई अनुसुची २ बमोजिमको निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।
२. सदस्यले आफ्नो सेयर निजले इच्छाएका एकापरिवार भित्रको व्यक्ति (बुबा, आमा, दाजु, भाई, दिदी, बहिनी, श्रीमान, श्रीमती, छोरा, बुहारी, नाती, नातीनी, सासु, ससुरा वा हकवाला) लाई मात्र हस्तान्तरण गर्न सक्ने छ, तर त्यस्तो व्यक्ति संस्थाको सदस्य बन्न योग्य हुनुपर्नेछ ।
३. सदस्यको मृत्यु भएको अवस्थामा निजको हकवालालाई वा हकवालाको निवेदन अनुसार निजले इच्छाएको एकापरिवार भित्रको व्यक्तिलाई सदस्यता हस्तान्तरण गरिने छ ।
४. यसरी प्राप्त निवेदन व्यवस्थापकले आफ्नो राय सहित निर्णयार्थ संचालक समितिको बैठकमा पेश गर्नुपर्नेछ,
५. संचालक समितिको निर्णय अनुसार सेयर हस्तान्तरण हुनेछ ।
६. हस्तान्तरण बाट सेयर प्राप्त गर्ने व्यक्तिले नयाँ सेयर सदस्य सरह सम्पूर्ण कागजात संस्थामा पेश गर्नुपर्नेछ,
७. सेयर हस्तान्तरण गर्नुपूर्व संस्थाले आवश्यकता महसुस गरेमा अंशियारको मन्जुरी लिन सक्नेछ ।
८. सेयर हस्तान्तरण गर्ने सदस्यको सम्पूर्ण सेयर तथा बचत डेबिट गरी सो रकम नयाँ सदस्यको सेयर र बचत खातामा क्रेडिट गरिनेछ ।
९. हस्तान्तरण बाट आउने सदस्यलाई नयाँ सदस्यता नं प्रदान गरिनेछ ।
१०. माथी जेसुकै भनिएतापनि सदस्यता हस्तान्तरण गर्ने सदस्य ऋणी भएमा वा कसैको जमानतमा बसेको अवस्थामा त्यस्तो सदस्यता हस्तान्तरण सम्बन्धी निवेदन वा हस्तान्तरण निजको ऋण चुक्ता तथा जमानत फुकुवा नभएसम्म स्वीकृत हुने छैन ।
११. सदस्य बनेको १ वर्ष समय पुरा नभए सम्म सेयर हस्तान्तरण गरिने छैन ।
१२. स्वःइच्छाले सदस्यता हस्तान्तरण गर्दा खाताबन्दी शुल्क रु २०० लिईनेछ ।
१३. सदस्यता हस्तान्तरण गरेको व्यक्तिले पुनः सदस्यता प्राप्त गर्न चाहेमा संस्थाको बचत निति अनुसार १ वर्ष पुरा भएको हुनुपर्नेछ ।

२०. सदस्यता फिर्ता / राजिनामा :

१. सदस्यता फिर्ताका लागी सदस्य स्वयं संस्थामा उपस्थित भई अनुसुची २ बमोजिमको निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।
२. सदस्यको मृत्यु भएको अवस्थामा निजको हकवाला स्वयं संस्थामा उपस्थित भई आवश्यक प्रमाणसहित अनुसुची ३ क बमोजिमको निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।
३. यसरी प्राप्त निवेदन व्यवस्थापकले आफ्नो राय सहित निर्णयार्थ संचालक समितिको बैठकमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
४. संचालक समितिको निर्णय अनुसार सेयर फिर्ता हुनेछ ।
५. सेयर फिर्ता गर्नुपूर्व संस्थाले आवश्यकता महसुस गरेमा अंशियारको मन्जुरी लिन सक्नेछ ।
६. सेयर फिर्ता गर्दा सदस्यको सम्पूर्ण सेयर रकमलाई डेबिट गरी सो रकम फिर्ता दिइनेछ । संस्थाको साधारण सभा सम्पन्न भए पश्चात नाफा घाटालाई समायोजन गरी सेयर फिर्ता गरिनेछ ।

७. सदस्यता फिर्ता लिनेसदस्य ऋणी भएमा वा कसैको जमानतमा बसेको अवस्थामा त्यस्तो सदस्यता फिर्तासम्बन्धी निवेदन निजको ऋण वा जमानत फुकुवा नभएसम्म स्वीकृत हुने छैन । यदी सेयर तथा बचतबाट सम्पूर्ण ऋण चुक्ता हुने भएमा ऋण चुक्ता गरी बाँकी फिर्ता गर्न बाधा पर्ने छैन ।
८. सदस्यता फिर्ता गर्दा खाताबन्दी शुल्क रु २०० लिईनेछ ।
९. सदस्यता फिर्ता लिएको व्यक्तिले पुनः सदस्यता प्राप्त गर्न चाहेमा निजको राजीनामा स्वीकृत भएको मितिले १ वर्ष पछि मात्र संस्थामा पुनः रितपूर्वक निवेदन लिई नयाँ सदस्यता प्रदान गर्न सकिनेछ ।
१०. नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका निकायहरू, स्थानिय तहहरू, कार्यक्षेत्र भित्रका सहकारी विद्यालय, सामुदायिक विद्यालय, गुठी, स्थानिय क्लब, स्थानिय तहमा गठन गएका गैरनाफामूलक संस्था, उत्पादन र सेवामूलक सङ्घ संस्था तथा उपभोक्ता समूहहरू देखी बाहेकका संस्थागत सदस्यहरूसंग समन्वय गरी तिनीहरूको सदस्यता फिर्ताको प्रकृया अगाडी बढाइने छ ।
- २१. सेयर हकदावी :** संस्थामा सदस्यको नाममा रहेको सेयर रकम स्वयं सदस्य बाहेक कसैले हकदावी गर्न पाउने छैन । सदस्यको मृत्यु भएको वा बेपत्ता भएको प्रमाणीत भएमा निजले इच्छाएको व्यक्ति वा तोकीएको नभएमा कानुन बमोजीम नाता प्रमाणितको आधारमा नजिकको वास्तवीक हकवाला छनौट गरी रकम भुक्तानी गरिने छ ।
- २२. सदस्यता निलम्बन :-** देहायको अवस्थामा संचालक समितिले निर्णय गरी सदस्यताबाट निलम्बन गर्न सक्नेछ :
१. लगातार ६ महिना भन्दा बढी समय देखि निश्क्रिय रही नियमित बचत नगरेमा ।
 २. निलम्बीत सदस्यले साधारण सभामा सहभागी हुन पाउने छैन र संस्थाबाट प्रदान गरिने कुनैपनि सेवा प्रदान गरिने छैन ।
 ३. निलम्बीत सदस्यले कारोवार तथा व्यवहार सुधार गरेमा कार्यालय प्रमुखको सिफारिसका आधारमा संचालक समितिले निलम्बन फुकुवा गर्न सक्दछ ।
 ४. साधारण सभामा लगातार ३ पटक उपस्थित नभएमा ।
- २३. सदस्यता खारेजी :-** देहायको अवस्थामा संचालक समितिले निर्णय गरी सदस्यताबाट खारेजी गर्न सक्नेछ :
१. सदस्यता निलम्बन गरिएको १ वर्ष पुरा भएमा ।
 २. संस्थाबाट लिएको ऋणको धितो लिलाम बिक्रि गरी असुल गरीएमा,
 ३. उपनियम १ र २ अनुसार सदस्यता खारेजी गर्नुपूर्व संचालक समितिले एक उपसमिति निर्माण गरी निजहरूको बारेमा आवश्यक छानबिन गरेको र सफाई पेश गर्ने मौका दिएको हुनुपर्ने छ ।
 ४. खारेजीमा परेका सदस्यको सेयर तथा बचतमा बाकी रहेको रकम भुक्तानी दिनुपर्नेमा राखिनेछ ।
 ५. सदस्यता खारेज गरिएको व्यक्तिले पुनः सदस्यता प्राप्त गर्न चाहेमा निजको सदस्यता खारेज भएको मितिले १ वर्ष पछि मात्र संस्थामा पुनः रितपूर्वक नयाँ सदस्यताको लागी आवेदन दिन सक्नेछ ।
 ६. खारेजीमा परेकाको पुनः सदस्यता स्विकृती संचालक समितिले गर्नेछ ।
- २४. सदस्यताको अन्त्य :-** देहायको अवस्थामा कुनै पनि व्यक्तिको संस्थाको सदस्यता कायम रहने छैन :
- क) मृत्यु भएमा,
 - ख) कानूनी रुपमा पागल वा असन्तुलित मस्तिष्क भएको भनी प्रमाणित भएमा,
 - ग) फौजदारी अभियोगमा कानूनद्वारा सजाय पाएमा,
 - घ) सदस्यले आफ्नो सदस्यताबाट संचालक समिति समक्ष पेश गरेको राजीनामा स्वीकृत भएमा,
 - ङ) सदस्यले आफ्नो पुर्ण सेयर सहितको सदस्यता कुनै अर्को व्यक्तिको नाममा हस्तान्तरण गर्न दिएको लिखित निवेदन संचालक समितिबाट स्वीकृत भएमा,
 - च) सदस्य कानूनी रुपमा टाट पल्टेमा,
 - छ) सदस्यताबाट खारेजी भएमा,
 - ज) संस्था विघटन भएमा

भ) विनियमको बमोजिम कर्जा चुक्ता गरि राजिनामा दिएमा ।

२५. **पुरस्कृत गरिने :-** संस्थाको कार्यविधि भित्र रही संस्थालाई योगदान पुऱ्याउने सदस्यहरुलाई प्रत्येक वर्ष सम्मान तथा पुरस्कार प्रदान गरिनेछ, तर कारोवारका आधारमा समितिका संचालक, लेखासमिति तथा कर्मचारीहरुलाई पुरस्कार प्रदान गरिनेछैन ।

२६. **व्याख्या :** यस कार्यविधिको व्याख्या गर्ने अधिकार संचालक समितिमा रहने छ ।

२७. **संसोधन, खारेज तथा थप :** यस कार्यविधिको कुनै पनि बुदामा संशोधन गर्ने, खारेज गर्ने तथा थप गर्ने अधिकार संस्थाको साधारण सभामा रहनेछ ।

२८. **खारेजी तथा बचाउ :** यो कार्यविधि जारी हुनु भन्दा अगाडी गरिएका सदस्यता सम्बन्धी सम्पुर्ण कार्यहरु यसै कार्यविधिअनुसार भएको मानीनेछ ।

समाप्त ।